

GEPERSONALISEERD ONDERWIJS OP DE ST@MPERIUSSCHOOL

Hoe blij mag je zijn met ouders die zich in protest verzamelen op het schoolplein van je met sluiting bedreigde school? Heel blij! Het overkwam de St@mperiuschool Openbaar basisonderwijs in Wilhelminadorp en het was het begin van een grote organisatorische verandering.

Het aantal leerlingen stabiliseerde rond de 60 en de dreigende sluiting was van de baan.

Op een kleine school zijn gecombineerde klassen heel gewoon, maar door de vele niveaus die je dan in een klas hebt, ben je volgens Ilona Snoep, leerkracht en IB'er op de school, 'als leerkracht voortdurend bezig om alle kinderen van werk te voorzien waarop ze braaf achterover leunend wachten.' Dat wilde het team anders en beter.

Het team had de ambitie meer recht te doen aan de diversiteit van kinderen door hen op hun eigen niveau les te geven. Om de betrokkenheid en motivatie van leerlingen te vergroten zouden zij zich bovendien meer bewust moeten zijn van de leerdoelen waaraan ze werken en zouden zij zelf de volgende stappen moeten kunnen zetten in het verwerken van leerstof. Ouders vonden ook dat de school het onderwijs anders zou moeten organiseren om leerlingen te trekken en daardoor bestaansrecht te behouden. Zij kwamen met het idee van de Steve Jobs scholen van de stichting O4NT (Onderwijs voor de Nieuwe Tijd). Het werken met behulp van een adaptief programma op iPads heeft het team uit dat concept overgenomen en daarmee de overstap gemaakt naar gepersonaliseerd onderwijs.

Leerstofjaarklassensysteem doorbroken

Welke organisatorische veranderingen bracht de overgang naar gepersonaliseerd onderwijs met zich mee?

- Het leerstofjaarklassensysteem is vervangen door een systeem met niveaugroepen en stamgroepen.
- De leerlingen verwerken de leerstof individueel op iPads via het adaptieve programma Muiswerk. Het leerstofaanbod is gemaakt met behulp van de leerlijnen per vak van de CED-groep en de leerdoelen van Slo.
- Er is veel ruimte voor zelfstandig werken op het stilteplein.
- Vakspecialisten geven de vakken taal en spelling en in de toekomst ook rekenen. Deze leerkrachten hebben voor dit specialisme gekozen en zich de leerlijnen van het vak op alle niveaus eigen gemaakt.
- Er wordt gewerkt met een strak rooster. Twee keer per week geven de vakspecialisten in de ochtend een half uur instructie per niveaugroep. 's Middags geven de stamgroepleerkrachten in de eigen stamgroep les in de vakken rekenen (nu nog), muziek, crea, wereldoriëntatie, lezen, gym.

- Ieder kind werkt aan de hand van een individueel ontwikkelplan (IOP). De stamgroepleerkracht stelt deze op samen met het kind en de ouders. Drie keer per jaar wordt die ook weer gedrieën, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Daarnaast zijn er ook drie leerlinggesprekken per jaar tussen deze leerkracht (= coach) en leerling.

Sinterklaas!

In januari 2015 is het gepersonaliseerd leren volledig ingevoerd. Ilona is sinds augustus 2014 werkzaam bij de St@mperiuschool: 'Toen we van het bestuur groen licht kregen om de omslag te maken, zijn we met de voorbereidingen begonnen. We hebben een implementatieplan gemaakt met een planning, gekeken wat we nodig hebben, we zijn de leerlijnen gaan schrijven voor rekenen, taal en spelling, hebben het programma met bijbehorende apps geïnstalleerd en de iPads besteld. Belangrijk moment: de uitreiking van de iPads aan de kinderen. Dat was ongeveer met Sinterklaas. We hebben er dus sinterklaascadeaus van gemaakt wat echt een feest was voor de kinderen. Verder zijn we in die periode ook het stilteplein af en toe gaan gebruiken. Toen nog gewoon met de eigen klas, maar de kinderen maakten zo wel kennis met het zelfstandig werken op de iPads. Ook werden de leerkrachten geschoold in Muiswerk. Vanaf januari kwam daar het nieuwe rooster bij. Zo waren er steeds momenten die duidelijk markeerden dat we een verandering aan het doorvoeren waren.'

Het nakijken voorbij

Natasja van Dijke, directeur van de school: 'We zijn de eerste anderhalf jaar erg organisatorisch gericht geweest.'





“Het werken op de iPad vind ik heel leuk,
dat bereidt je goed voor op de toekomst vind ik”

Dat was ook noodzakelijk. Daarna kwam er meer tijd om naar de inhoud te kijken. Kloppen de leerlijnen, passen ze bij onze kinderen, is er aanvulling nodig, etc. Daar zijn we nog steeds mee bezig en zullen we ook mee bezig blijven. Zo krijgen de kinderen nu bijvoorbeeld 1x per dag rekeninstructie in plaats van 2x per week. Het bleek dat dat gewoon te weinig was.

Onze onderwijstijd gebruiken we heel efficiënt want we werken met een strak rooster. De instructielessen kunnen niet uitlopen bijvoorbeeld, want na een half uur staat de volgende groep weer klaar. Daar hebben de vakspecialisten in het begin wel aan moeten wennen. Een voordeel van het werken met het adaptieve programma is ook dat leerkrachten geen schriften meer hoeven na te kijken. Zo krijgen ze meer tijd om bijvoorbeeld na te denken over verschillende werkvormen en verwerkingsmanieren.

Werken met steeds andere groepen

Gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de kinderen en de continue samenwerking, dat ervaren de leerkrachten als heel prettig. Sila, onderwijsassistent op de school, begeleidt kinderen op het stilteplein en neemt in overleg met de leerkracht af en toe een instructieles over. 'Ik heb veel verschillende soorten werkzaamheden en het is leuk om steeds met andere groepen te werken.

Een instructieles kan voor groep 4 zijn maar ook voor groep 7 bijvoorbeeld. De leerkracht geeft mij aan wat er moet gebeuren maar ik moet dat per groep zelf voorbereiden. Dat maakt het uitdagend!

Veel minder saai

De kinderen vinden de afwisseling heel prettig. Ze bewegen meer en de schooldagen zijn veel minder saai. Jesse en Jill komen beide van een andere, grote school. Ze zitten nu in de bovenbouw. Jesse: 'Ik vond het op m'n vorige school niet fijn, maar hier had ik na de eerste dag direct weer zin in school. De leerkrachten begrijpen je beter en ik vind het ook fijn dat je niet alleen maar uit boeken werkt. Het werken op de iPad vind ik heel leuk, dat bereidt je goed voor op de toekomst vind ik.' Jill vindt dat ook: 'Ik kan m'n opa en oma nu bijvoorbeeld veel makkelijker helpen als ze problemen hebben met wifi enzo. Je krijgt hier meer aandacht, ook als er eens iets is. En ik vind het heel handig dat ik nu direct foto's kan laten zien zonder dat m'n moeder ze hoeft door te mailen.'

Voorbereid worden op de toekomst, werken op je eigen niveau met veel afwisseling en met begeleiding en instructie van leerkrachten die je begrijpen. Kinderen op de St@tmerperschool en hun ouders kunnen tevreden zijn!